1856. № 77.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG 23 SEPTEMBER.

Bij den Commissaris des Konings in de provincie Friesland is, ten behoeve der ongelukkigen op het eiland Groot-Sangir, sedert de vorige opgaaf, ontvangen:
Van Q. te Leeuwarden . . . . ƒ 2.50.

De middenprijzen van de *in- en uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* wordt geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 19 September 1856 te *Leeuwarden* geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . ƒ 17.25.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . . . „ 286.00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . . . „ 286.00.

Leeuwarden, den 20 September 1856.
De Commissaris des Konings in de provincie Friesland, VAN PANHUIJS.

PUBLICATIE.

DE **GEDEPUTEERDE STATEN** der provincie *Friesland* brengen, ten vervolge op hunne Publicatie van den 15 dezer, ter kennis der ingezetenen, dat van den 13 tot en met den 19 dezer:

1. 37 runderen in de Provincie aan de besmettelijke longziekte zijn gestorven, als in de gemeenten: Achtkarspelen 1, Baarderadeel 4, Doniawerstal 3, Ferwerderadeel 2, Franekeradeel 2, Hemelumer-Oldephaert en Noordwolde 1, Hennaarderadeel 9, Idaarderadeel 1, Menaldumadeel 2, Rauwerderhem 1, Utingeradeel 2, Wonseradeel 6 en Wijmbritseradeel 3, en 39 door die ziekte aangetaste runderen, voor rekening der eigenaars, zijn afgemaakt, als in de gemeenten: Baarderadeel 2, Bolsward 2, Doniawerstal 6, Franekeradeel 1, Haskerland 2, Hemelumer-Oldephaert en Noordwolde 1, Hennaarderadeel 5, Idaarderadeel 5, Menaldumadeel 2, Utingeradeel 2, Wonseradeel 5 en Wijmbritseradeel 6, bedragende daardoor het totaal der gevallen sedert den 1 Januarij dezes jaars 4025;
2. de besmettelijke longziekte zich heeft geopenbaard onder de runderen van de veehouders: Willem Sijbrens van der Wei, te Winsum; T. R. Hettinga, te Bolsward; de Wed. Meine Tjeerds de Groot, te Achlum; Gerrit Meintes Miedema en de Wed. Cornelis IJmes van der Meulen, te Oosterend; de Wed. Nanne Gerbens Klaver en Jan Jarings Winselaar, te Welsrijp; de Wed. Jurjen Thijmens Jelgersma, te Roordahuizum; Sijbren Rintjes Uilkema, te Grouw; Pieter Harkes Kooistra, te Menaldum; Cornelis Sijtses Sijtsma, te Dronrijp; Jorrit Harmens Dijkstra, te Poppingawier; Jurre F. Schaafsma, te Rauwerd; Jelte P. van der Meulen, te Deersum; Lammert Hessels Zwaagstra en Sijbe Klazes Boersma, te Oldeboorn; Wigle Wiebes Anema, te Kimswerd; Sjoerd Baukes de Witte, te Schettens; Sijtze Johs. Rijpma, te Witmarsum; Otte Ottes Schuurmans, te Tjerkwerd; Simon Taetzes Elgersma, te Makkum; Schelte Pieters Hilarides, te Witmarsum; Tjeerd Herres Rinia, te Cornwerd; de Wed. Hantje Douwes Brouwer, te Westhem; Anne Cornelis Koopmans, te Nijland, en Jisk Jans Attema, te IJlst;
3. gezond zijn verklaard de runderen van de veehouders: Pier Douwes Boermans, te Hijdaard; IJme Bontjes van der Valk, de Wed. IJme Rientzes Rippens en Klaas Tiedes Vellinga, te Oosterend; Siemon Baukes Bakker, te Spannum; Pieter Pieters Witteveen, te Akmarijp; Thaeke Murks de Groot, aldaar; Hijlke Thomas Overmeer, te IJpecolsga; Marten Hettes Brouwer, te Jutrijp; Atze Tjeerds Hoekstra, te Leeuwarden; Jan Jelles Hoekstra, te St. Nicolaasga; Johannes Annes Osinga, te Teroele; Sjerp Jacobs Piersma, te Rauwerd; Hessel Harings Postma, aldaar; Eeltje Willems de Graaf, te Sijbrandaburen; Durk Jans de Groot, te Grouw; Johannes Haijes Haaitsma, te Jorwerd; Folkert Gabes Kooistra, te Friens; Harm Sierks van der Land, te Kollumerzwaag; Minne Douwes v. d. Kooi, te Teern; Hijltje Sjoerds Greben, te Wirdum, en Douwe Pieters van Dijk, te Hempens.

Leeuwarden, den 22 September 1856.
De Gedeputeerde Staten voornoemd,
VAN PANHUIJS, *Voorzitter*.
A. VAN DER LAAN, *Griffier*.

MOSKOU, 8 September.

Gisteren heeft met buitengemeene alles overtreffende pracht de krooning plaats gehad. (In ons no. 73 hebben wij deze plegtigheid reeds onder de *telegr. berigten* medegedeeld.) 6000 kaartjes waren uitgegeven voor de verschillende tribunes op het plein des Czaars en om den klokkentoren van Iwan Weliki, en 40,000 voor binnen het Kremlin. Zij die toegang in de kerk hadden, waren nauwelijks 500 in getal. Ten 7 ure bevonden zich omstreeks 50,000 toeschouwers daar vereenigd, allen rustig, bedaard, opgeruimd en met geestdrift vervuld. Omstreeks 9 ure, begaf de Keizerin-moeder, leunende op de grootvorsten Nicolaas en Michael, zich naar de hoofdkerk. Gekleed in wit moiré, droeg zij de diamanten keizerskroon, terwijl de sleep van haar met hermelijn omzetten goudlaken mantel gedragen werd. Achter haar gingen de jonge grootvorsten, de grootvorstinnen en een tal van eeredames in allerrijkst gewaad, met kapsels van goud en edelgesteenten en purperen mantels. Ten 9 ure ging derwaarts ook het corps diplomatiek op weg, dat zich bij graaf de Morny vereenigd had. Alle ekwipaadjes waren in groot gala; die van den heer de Morny schitterden door den fijnen smaak, die van Oostenrijk door pracht en rijkdom. Prins Esterhazy had een aller prachtigst Hongaarsch costuum aangetrokken, waarvan het geheele vest zoozeer met paarlen bezaaid was, dat het op eenigen afstand met zilver geborduurd scheen, de waarde der diamanten, welke zijn muts versierden, is onberekenbaar.

Ongeveer ten 10 ure verscheen Z. M. in de kerk; hij was gekleed in groot uniform en droeg den rooden pantalon, die een deel uitmaakt van den uniform der hoofd-officieren van het russische leger. De Keizerin was in het wit gekleed. Alexander II plaatste zich daarop op den voor hem in gereedheid gebragten troon, en ving aan met openlijk zijne geloofsbelijdenis af te leggen, en werd vervolgens omhangen met den keizerlijken mantel. De metropolitaan van Moskou sprak daarop de gebruikelijke gebeden uit, waarna de Keizer bevel gaf dat men hem de kroon zou brengen. Hij vatte haar met beide handen aan, hief haar langzaam opwaarts en plaatste zich dezelve op het hoofd, tijdens de metropolitaan tot hem eene toespraak rigtte. Kostbaarder voorwerp dan die kroon kan men zich niet denken; hare waarde wordt minstens op zes millioen roebels geschat. Het oogenblik, op 't welk de beheerscher van eene bevolking van zestig millioen menschen, knielende, het hoofd boog voor den hoog bejaarden metropolitaan van Moskou, Philaretes, en door dien geestelijke gezegend, in de schatting dezer bevolking, als 't ware de goddelijke zending verkreeg om voor het onstoffelijk zoowel als voor het stoffelijk heil zijner onderdanen te waken, en vervolgens de Keizerin, die, in 't wit gekleed, diep bewogen, voor hem geknield lag, het voorhoofd met die kroon aanroerde, vermits zij te zwaar was om door H. M. te worden gedragen, was inzonderheid zeer plegtig. Het koor in de kerk deed zich daarop hooren, alle klokken werden geluid en het geschut daar buiten, verkondigde dat de krooning was afgeloopen. De Keizer ontving in dien tusschentijd de gelukwenschingen van de leden zijner familie, en omhelsde van zijne zijde zijne moeder, zijne gemalin, zijn broeder Konstantijn en diens gade. Het overige der plegtigheid leverde niets meldingswaardig op; het programma werd strikt gevolgd. Korten tijd nadat de krooning plaats had, werd een groot feestmaal ten paleize aangevangen, waaraan HH. MM. deelnamen. Des avonds was het Kremlin en geheel de stad geillumineerd op eene wijze, als waarvan door pracht en luister geen voorbeeld moet bestaan.

Bij gelegenheid van het krooningsfeest heeft het Z. M. den Keizer behaagd, aan de heeren van het gevolg van Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden de volgende onderscheidingen toe te kennen: het grootkruis der orde van St. Stanis- [illegible] 't Hoofd; de St. Wladimir-orde, 3de kl., aan den kolonel graaf van der Duyn van Maasdam; de St. Stanislas-orde, 2de kl., aan den 1sten luiten. jonkh. van Goedecke; de kroon der St. Anna-orde, 2de kl., aan den hofraad van Otterloo, en de St. Stanislas-orde, 2de kl., aan den heer Visser.

PARIJS, 19 September.

Het gerucht wil, dat eerlang alhier eene bijeenkomst zal worden gehouden van voorname personen, met doel den algemeenen stand der zaken in Frankrijk te bespreken en tevens den persoon aan te wijzen, die in geval van nood onder den titel van luitenant-generaal van Frankrijk de regering zou aanvaarden.

— De commissie tot vaststelling der grenzen in Azie bestaat, zoo als men weet, uit zes leden. De beide Turksche commissarissen zijn nog niet benoemd. Frankrijk zendt een burgerlijken agent, Rusland heeft den generaal Tschirikoff tot zijnen eersten commissaris benoemd. De tweede russische commissaris bevindt zich te Tiflis. Men verzekert, dat Engeland den generaal Simons zal zenden. Het parijsche verdrag bepaalt, dat deze commissie hare werkzaamheden binnen acht maanden, van den dag der uitwisseling van het vredesverdrag af gerekend, moet hebben geëindigd. Het vergevorde jaargetijde zal echter zelfs niet toelaten, dat deze commissie dit jaar nog hare voorloopige werkzaamheden begint.

— Men meldt uit Konstantinopel, dat de firman tot bijeenroeping der divans ad hoc in de Donau-vorstendommen, medegedeeld is aan de gezanten. Wanneer het antwoord der regeringen, die geroepen zijn om deel te nemen aan de beraadslagingen over de reorganisatie dezer Vorstendommen ontvangen zal zijn, zullen de gezanten gemeenschappelijk met de speciale commissie, die den heer de Talleyrand tot president gekozen heeft, het onderzoek over de netelige kwestie beginnen.

— In den *Constitutionnel* leest men het volgende: De verschillende bepalingen van het parijsche verdrag worden achtereenvolgens uitgevoerd. Men vormt thans de flotilje welke de Donau-mondingen zal bewaken. Frankrijk levert daartoe de stoomkorvet *Chaptal* en de kanonneerboot *Alceste*; Engeland den *Snabe* en de *Medina*, Turkije den *Tahir-i-Bahri* en den *Chapper*.

Van den 20sten. Berigten uit Madrid van heden melden, dat op den spoorweg van Aranjuez een groot ongeluk heeft plaats gegrepen, hetwelk aan vijf personen het leven heeft gekost.

LONDEN, 19 September.

Z. K. H. de Prins van Oranje, vergezeld van den kolonel de Casembroot en den majoor-generaal Grey, welke laatste Hoogstdenzelve met een der rijtuigen van H. M. te Ballater had opgewacht, is ll. maandag te Balmoral aangekomen. De Prins heeft met de koninklijke familie eene wandeling gemaakt en des avonds aan het diner op het paleis deelgenomen.

— De *Morning Post* wederlegt de geruchten, volgens welke de hartelijke verstandhouding tusschen Engeland en Frankrijk verflaauwd zou zijn door verschil van gevoelen over buitenlandsche aangelegenheden. Het blad verklaart, dat er tusschen de twee westersche mogendheden omtrent alle europesche aangelegenheden van gewigt, en wel bepaaldelijk ten aanzien der zaken van Italie, volkomen eenstemmigheid bestaat, al mogen hare inzigten over eenige punten van minder belang ook uiteen loopen. Immers door goede verstandhouding wordt, volgens het genoemde blad, zelfstandigheid en eigen oordeel niet uitgesloten.

Van den 20sten. De *Morning Post* bevat het berigt, dat Engeland en Frankrijk hunne vertegenwoordigers bij het hof der Beide Secilien hebben teruggeroepen, en dat de westersche mogendheden vier linie-schepen en eenige fregatten naar de wateren van Napels zenden, om aan Koning Ferdinand ontzag in te boezemen. Tot dusverre is het niet vooruit te zien wanneer omtrent de napolitaansch-italiaansche aangelegenheden eene minnelijke schikking zal tot stand komen.

De *Times* spreekt in gelijken geest en maakt melding van het zenden van een ultimatum aan Koning Ferdinand, houdende tevens bedreiging van het afbreken der diplomatieke betrekkingen.

Van den 20sten. De *Hermann* brengt berigten uit New-York aan, waaruit men verneemt, dat het tusschen de abolitionisten en de voorstanders der slavernij te Oisawa in Kansas tot een veldslag was gekomen; er waren 600 strijders aanwezig, waarvan 20 gedood werden. De voorstanders der slavernij hadden de abolitionisten aangevallen en de stad met de bajonet ingenomen. De eigendommen waren geconfisceerd. De algemeene regering had de militie onder de wapenen geroepen, daar de troepen der Unie onvoldoende waren. Ook was aan de regeringen van Kentucky en Illinois versterking aangevraagd. Het gouvernement had tot eene krachtdadige onderdrukking dier ongeregeldheden besloten.

BRUSSEL, 18 September.

Een laatstelijk door den bisschop van Gent uitgevaardigde mandament, de aangelegenheden van het onderwijs betreffende, heeft, zoo als ligtelijk kan worden vermoed, hier te lande en elders niet weinig opzien gebaard, en geeft aanleiding tot zeer uiteenloopende beschouwingen in de dagbladen. Van eene liberale zijde wordt aangemerkt, dat men over het algemeen bijna uitsluitend de aandacht vestigt op de zinsneden in de bisschoppelijke verklaring, in welke de staf over de gendsche universiteit wordt gebroken, maar dat het wel de moeite waardig is om ook na te gaan, hoe de prelaat zich uitlaat over de lagere en middelbare scholen, omdat daaruit blijkt, hoezeer de leden van het belgische episcopaat zich hebben beijverd om de ontwikkeling tegen te gaan van die inrigtingen van onderwijs, welke meer uitsluitend zijn gesteld onder het toezigt van den staat, of van de gemeente-besturen. Zoo leest men, onder anderen, in het genoemde mandament het navolgende:

„Gij weet, hoe ijverig wij *gewerkt* hebben om *zelven* goede latijnsche scholen „en andere inrigtingen van onderwijs *op te rigten*, *of de oprigting van dergelijke* „*instellingen te begunstigen*. Maar naast die zoo vertrouwde scholen worden andere „gevonden, waar de godsdienst is uitgesloten, waar de waarheid van het eeuwige „leven òf niet wordt geleerd, òf wordt medegedeeld *door monden*, *welke de kerk* „*niet heeft geopend*, — door lieden, die in geenen deele bevoegd zijn verklaard „om aan te kondigen, wat de Heer ons leert en beveelt. Dit onderwijs mist al„zoo allen waarborg en deze opleiding is zonder grondslag. Vergeten wij niet, „dat de kennis en de wetenschap, afgescheiden van de leer van Christus, geen „wezenlijk nut opleveren en alleen kunnen strekken tot het bevorderen van de „opgeblazenheid des geestes tot het verwekken van onheil in de huizen, van wan„orde en twist in de familien, van rampen en verwoesting in het vaderland”.

Intusschen beginnen de onderscheidene dagbladen reeds den bisschoppelijken brief te beantwoorden. De *Observateur*, een orgaan van ultra-liberale begrippen, doet opmerken, dat het onderwijs, hetwelk Rome voor eene *pest* verklaart, van staatswege gegeven wordt, en alszoodanig onlangs nog door het ministerie, en wel door een katholijk-gezind ministerie, in de Wetgevende Kamers verdedigd is: de veroordeeling van dat onderwijs is naar de bewering van het genoemde blad eene inbreuk op het gezag van 's lands wetten en van de burgerlijke overheid, eene aanranding der nationale souvereiniteit door een buitenlandsch gouvernement, ja een aanslag op de vrijheid van geweten en van onderwijs, van de drukpers en de wetenschap.

's GRAVENHAGE, 20 September.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft in hare op heden gehouden zitting, bijgewoond door 27 leden en al de ministers, het ontwerp-adres van antwoord op de Troonrede, gelijk het door de commissie van redactie, gewijzigd naar aanleiding van de daarop in de afdeelingen gemaakte aanmerkingen, is ter tafel gebragt, behandeld. Dat adres, na eene kleine wijziging met algemeene stemmen aangenomen, luidt als volgt:

„SIRE! De Eerste Kamer der Staten-Generaal acht zich gelukkig bij de opening der tegenwoordige zitting van Uwe Majesteit te hebben vernomen, dat de betrekkingen met de andere mogendheden zich voortdurend door welwillendheid en goede gezindheid kenmerken. Wij hopen, dat het Vaderland daardoor te meer in de vruchten van den hersteld vrede zal kunnen deelen.

Welkom was ons Uwe Koninklijke verzekering, dat de zee- en landmagt met eere aan hare roeping voldoen.

Wij gevoelen met Uwe Majesteit, dat er behoefte bestaat aan onafgebroken zorg voor doelmatige verbetering van het materieel der marine.

Het welzijn van 's Lands kolonien wekt steeds onze hoogste belangstelling op. Wij verheugen ons dat de rust aldaar niet gestoord werd en dat de toestand dier bezittingen over het algemeen gunstig genoemd mag worden.

Mogen de pogingen, die Uwe Regering tracht aan te wenden, tot voorziening in de rampen, op sommige Moluksche eilanden geleden, de beoogde leniging te weeg brengen en door de bijzondere liefdadigheid worden ondersteund.

Aangenaam is het ons te vernemen, dat de onderhandelingen met het rijk van Japan reeds tot bevestiging van onze betrekkingen en tot meerdere vrijheid in ons verkeer met dien Staat hebben geleid.

Het verheugt ons, dat de slavenbevolking in de West-Indische kolonien aan de levendige belangstelling van Uwe Majesteit niet ontgaat, en dat, ook tot voorbereiding eener wenschelijke vrijlating der slaven, hun lot zooveel mogelijk wordt verbeterd.

De beschouwing van onzen binnenlandschen toestand geeft veel stof tot erkentelijkheid.

Wij verblijden ons in den bloei van handel, scheepvaart, landbouw en nijverheid, en in het uitzigt op eenen voordeeligen oogst.

Met groote belangstelling hoorden wij Uwe Majesteit gewag maken van de zucht Uwer Regering naar bevordering en aanmoediging van alle werken, die de veiligheid en de welvaart des lands kunnen verzekeren. Daaronder behoort voorzeker eene versnelde gemeenschap zoowel inwendig als met het buitenland. Wij zullen elke voordragt daarmede in verband staande even gaarne onderzoeken, als tot het voortzetten van schulddelging medewerken.

Doordrongen van het besef der behoefte aan onderscheidene wettelijke voorzieningen, hebben wij met genoegen van Uwe Majesteit vernomen, dat wetsvoordragten betreffende de politie der spoorwegen en meerdere onderwerpen, de regterlijke inrigting en andere onafgedaan geblevene voorstellen, in den loop dezer zitting aan onze beraadslagingen zullen worden onderworpen.

Uwe Majesteit zal ons bereid vinden deze wets-ontwerpen met de meeste zorg te overwegen.

Ook het openbaar onderwijs vordert dringend eene nieuwe wettelijke regeling.

Wij brengen gaarne hulde aan Uwer Majesteits begeerte om, op het voetspoor Uwer Doorluchtige Vaderen, de onschendbaarheid van al wat tot het gebied des gewetens behoort, tot een voorwerp Uwer bijzondere zorg te stellen.

Wij achten het van groot belang, dat met den meesten ernst overwogen worde, wat tot eene grondwettige, billijke en voor allen bruikbare inrigting van ons volksonderwijs dienstig is.

Het is onze levendige wensch, dat het aan Uwe Majesteit gelukke om, sterk door de overtuiging der liefde welke het Nederlandsche Volk U, Sire, en Uw Huis toedraagt, de ontwikkeling van de zedelijke kracht en de stoffelijke welvaart der Natie en haren vooruitgang in al wat goed en regt is, te bevorderen.

Moge het volk, dat nog onlangs in zoo vele van zijne leden het herinneringsfeest van nationale eendragt vierde, steeds ware verbroedering zoeken in gehechtheid aan orde en in eerbied voor de wet.

De Almagtige God schenke Zijnen besten zegen op het gemeen overleg van Uwe Majesteit en van de Staten-Generaal tot heil van het dierbaar Vaderland."

De Kamer is daarop tot nadere bijeenroeping gescheiden.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren is voorlezing gedaan van een afschrift van een koninklijk besluit, houdende de benoeming van mr. J. K. baron van Goltstein tot voorzitter.

De nieuw benoemde voorzitter heeft de hem opgedragen betrekking met eene rede aanvaard, waarin o. a. door hem gezegd werd:

„Vele en gewigtige wets-voorstellen waren ons in de afgeloopene zitting door de „Regering aangeboden. Zij werden met ernst en naauwgezetheid door ons onder„zocht, en wij mogten ons vleijen na het volbragte onderzoek, dat het ten einde „brengen onzer werkzaamheden rijke vruchten voor de natie zou opleveren. Die „verwachting is niet verwezenlijkt geworden, maar het bevredigend uitzigt is ons „niet benomen, dat de regeling dezer onderwerpen in de tegenwoordige zitting tot „vergoeding zal strekken van de teleurstelling, welke wij in de vorige ondervon„den. Laten wij slechts onvermoeid voortgaan in onze pogingen tot verzekering „der getrouwe uitvoering van de voorschriften der grondwet en tot bevordering „van het algemeen belang en wij mogen ons verzekerd houden, dat het welslagen „derzelve niet achterwege zal blijven. Eén toch is het doel naar welks verwezen„lijking wij streven, hoe verschillend ook de inzigten mogen zijn over de midde„len die daartoe geleiden kunnen. Wij wenschen het geluk der natie te bevorde„ren en haar in het genot te stellen der vrijheden en regten, die haar bij de jongste „grondwetsherziening werden toegekend en op welker bezit zij regtmatige aan„spraak kan maken."

Onder de vele ingekomen stukken behooren o. a. de navolgende wets-ontwerpen: een tot regeling der bestemming van het fonds van den Hoogen Raad van Adel; tot wijziging van de regten op den in- en uitvoer van visch en op de zeevisscherijen, die beide in de vorige zitting onafgedaan bleven; tot verhooging van het Vde hoofdstuk der staatsbegrooting van 1856 (bijdragen voor den aanleg van een kanaal ter verbinding van de Drentsche hoofdvaart te Assen met de haven te Groningen); betrekkelijk de vijfjarige verjaring der coupons van certificaten der werkelijke schuld.

In de zitting van heden zijn ingekomen de navolgende wets-ontwerpen, als: een tot onteigening van gronden ter verbetering van het kanaal genaamd het Dukkumer Grootdiep; tot onteigening van perceelen ten behoeve der verlenging van het kanaal van 's Gravenhage naar Scheveningen, en tot inkoop en amortisatie van rentegevende schuld.

De commissie van redactie voor het adres van antwoord op de Troonrede heeft haar ontwerp ter tafel gebragt; welk stuk naar de afdeelingen is verzonden.

HARLINGEN, 22 September.

Reeds sedert eenigen tijd bestond alhier behoefte aan een ruimer locaal voor de leerlingen der 1ste stads-tusschenschool. In die behoefte werd nu op eene milde wijze voorzien, en onze stad prijkt thans met een gebouw, dat haar tot sieraad verstrekt en bijna 300 kinderen kan bevatten. Heden morgen werd het aan het onderwijs toegewijd. Te 9 ure verzamelden zich de leerlingen, ten getale van 230 in het oude schoolgebouw en gingen vervolgens in optogt naar het nieuwe, dat feestelijk voor die gelegenheid was versierd. Weldra traden ook de leden der plaatselijke schoolcommissie, benevens eene menigte belangstellende heeren en dames de school binnen, waarna onderwijzers en kinderen op eene waardige wijze door den president der commissie voornoemd, werden toegesproken. Deze gepaste gelegenheids-toespraak werd met warmte door den hoofd-onderwijzer der school H. Koster beantwoord, die ook voor al zijnen leerlingen het groote voorregt dat hun ten deel viel, onder het oog bragt. Eere het stedelijk bestuur en de plaatselijke schoolcommissie, die op zulk eene onbekrompene wijze, in de behoeften van het lager onderwijs voorzien, en die zoodoende toonen te weten, dat het bevorderen van het volksonderwijs tevens is, de bevordering van volkswelvaart en van volksgeluk.

WORKUM, 17 September.

Heden hield de alhier gevestigde Zeilvereeniging, waarvan Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden het beschermheerschap bereidwillig op zich had genomen, hare jaarlijksche, door een sterken westen wind en fraai weder begunstigde, hardzeilpartij, om verschillende prijzen en premien, waaraan 30 schepen, in 4 klassen, deel hebben genomen. De uitslag daarvan was als volgt: 1ste klasse, jagten en booten van 6 el 2 palm en daarbeneden; prijs, eene keurige zilveren champagne bokaal, uitgeloofd door Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden, welke behaald werd door W. Zult, te IJlst; premie, eene hollandsche vlag, door S. A. Blijstra, te Grouw; 2de klasse, booten van 4 el 8 palm; prijs, eene fraaije kristallen met zilver gemonteerde vruchtbokaal, uitgeloofd door de Koninklijke Nederlandsche Zeil- en Roeivereeniging te Amsterdam, behaald door IJ. de Jager, te Sneek; premie, eene hollandsche vlag, door R. A. Kuipers, te Workum; 3de klasse, booten van 4 el 4 palm en daarbeneden; prijs, een fraaije zilveren roomkom, behaald door S. J. Dijkstra, te Workum; premie, een zilveren lepel, door E. Holtrop, te IJlst; 4de klasse, vischaken met een ben, van 6 el 8 palm en daarbeneden; prijs, een zwaar zilveren aanstekers-komfoor, behaald door Jan de Vries, te Workum; premie, 3 ned. ℔ best visschersgaren, door Jan Visser, mede te Workum; ten 5den, schuiven door een man in een boot; prijs, 3 rijksdaalders, behaald door A. de Haas, te Gaastmeer; premie, 1 rijksdaalder, door W. Visser, te Parrega.

Deze jaarlijksche hardzeilpartij, welke door geen ander wordt overtroffen, dewijl de gunstige ligging van het Workumermeer, nergens in deze provincie geschikter gelegenheid aanbiedt, en de zeilers, zoowel in de nabijheid als over het geheel, voor alle aanschouwers te zien zijn, werd ook nu door eene en op met vlaggen versierde schepen èn aan den wal staande ontelbare menigte bijgewoond.

LEEUWARDEN, 22 September.

De algemeene tentoonstelling van de Friesche Maatschappij van Landbouw, dingsdag en woensdag jl. voor dit jaar te Franeker gehouden, is wederom afgeloopen, en wij meenen onzen lezers geene ondienst te doen den goeden afloop daarvan mede te deelen, ons voorbehoudende in een volgend nommer, ingevolge welwillende toezegging van het hoofdbestuur, de uitslag der bekrooningen mede te deelen.

In den avond van maandag, den 15 dezer, waren reeds vele leden der Maatschappij binnen Franeker aanwezig, en werden bij het intreden van de zaal van den heer de Jager, op de Breede Plaats, al dadelijk feestvierende gestemd door de muzijk welke hun tegenklonk van het corps muzijkanten der stedelijke schutterij van Franeker, welk corps dien avond toonde voor de taak, welke zij vrijwillig op zich had genomen, allezins te zijn berekend. Men was deze zaal binnen getreden, zeker hoogst voldaan door het zien der toebereidselen welke overal werden gemaakt, om te toonen hoe welkom de Maatschappij was binnen de muren van het oude vriesche Atheen.

De dag der tentoonstelling vond vele particuliere huizen met groen versierd, hetwelk met kwistige hand was aangebragt. Vooral in de zaal voor de algemeene vergadering, mede voor het diner bestemd, alsmede in de gebouwen waar de voorwerpen waren tentoongesteld, behoefde men zich niet lang over de even smaakvolle als doelmatige versiering te verwonderen, toen men vernam, dat Franekers jufferschap deze taak had op zich genomen en met voorbeeldigen ijver volvoerd. De algemeene vergadering werd door jhr. E. D. van Beijma, vicevoorzitter van de Maatschappij, geopend met eene hartelijke en passende toespraak, waarna het algemeen verslag werd uitgebragt. Deze vergadering werd bijgewoond door den heer Commissaris des Konings, die zeker het hoofdbestuur door zijne tegenwoordigheid op dien dag, zoowel door op de tentoonstelling als het diner, een aangenaam blijk gaf van belangstelling in de Maatschappij van Landbouw, en bij wiens feestdronk op de provincie Friesland, zeker ieder der aanwezigen het hart hooger heeft geslagen van liefde tot den alouden bodem, steeds zoo trouw aan- en bloeijend onder het Stamhuis van Oranje, en een schoone parel aan de kroon van Nederland. De tentoonstelling trok dan ook niet ten onregte vele bezoekers naar Franeker, die thans door geene ondoorvaarbare wegen meer teruggehouden, langs de nieuwe aangelegde kunstwegen, ondanks den bij tusschenpoozen nederplassenden regen, koude windvlagen, Franeker hadden bereikt. Het weder was echter gedurende de tentoonstelling en kaatspartij zoodanig, dat men in de open lucht konde verkeeren en alles beschouwen en genieten wat door de Maatschappij en de zoo ijverige commissie van feestviering werd aangeboden. Ten 4½ ure had men zich aan het diner, in *de Doelen*, verzameld, waar ruimschoots, dank zij der directie, gelegenheid werd gegeven te voldoen aan het oogmerk waarmede men daar was gekomen, zoodat men kan zeggen, dat de verwachting, welke door het aanschouwen van de producten van Frieslands rijken bodem was opgewekt, niet werd teleurgesteld bij het diner, èn de tentoonstelling *als belofte* en het diner *als vervulling* een schoon geheel uitmaakten. Ook het vuurwerk aan den avond van dien dag, tot voorbereiding van het concert, afgestoken, voldeed aan het oogmerk; terwijl de concertzaal van den heer Hoga eivol was, en dit concert zeker niemand onvoldaan liet.

De tweede dag stelde vooral den liefhebbers van paarden in de gelegenheid de schoone spanpaarden te bewonderen, welke ter keuring, op het allezins geschikte terrein, de Voorstraat, werden aangeboden; terwijl de harddraverij, waarvan wij in ons volgig nommer de uitslag hebben medegedeeld, zeker geen belangsteller in dit friesche volksvermaak onvoldaan liet. Na de mededeeling van den uitslag der keuringen werd de algemeene vergadering gesloten met een woord van dankzegging aan het bestuur der 7de afdeeling, en met name aan haren waardigen voorzitter, den heer J. J. Huidekoper, voor de allezins voortreffelijke wijze waarop deze afdeeling deze zaak had geregeld en voor de tallooze bemoeijingen, welke men zich te dezer zake wel had willen laten welgevallen. De rei der feestelijkheden werd gesloten met een concert in *de Doelen*, waar Franekers ingezetenen in groote getal met hunne dames waren opgekomen en in vriendschappelijken kout met de nog overgebleven bezoekers, aan dezen tooden hoe aangenaam het hun was, dat men het gastvrije Franeker zoo spoedig niet konde verlaten.

— Bij Zijner Majesteit besluit van den 17 dezer, is de heer A. J. Rodenhuis erkend als consul van Belgie te Harlingen.

— De minister van marine heeft bekend gemaakt, dat het kustlicht op Schokland, des ochtends van den 23 dezer *gebluscht*, en met den avond van dien dag tijdelijk door een *hulplicht* vervangen zal worden.

— Door den minister van justitie is, onder dagteekening van den 13 dezer, eene circulaire gerigt aan de heeren procureurs-generaal bij de provinciale geregtshoven, betrekkelijk het notaris-ambt. Daarin wordt o. a. gezegd, dat de belangen van het notaris-ambt op aanmerkelijke wijze plegen benadeeld te worden door de inmenging van onbevoegde personen, bepaaldelijk van candidaat-notarissen, in verrigtingen, die tot den eigenaardigen, ja, in sommige opzigten, bij uitsluiting tot den wettigen werkkring van het notaris-ambt te brengen zijn.

De minister verzoekt den heeren proc.-generaal bij de provinciale geregtshoven: 1°. bij de voordragten ter benoeming tot het notaris-ambt de aandacht der Regering voortdurend te willen blijven vestigen op die candidaat-notarissen, welke door zedelijkheid en bekwaamheid uitmuntende, de noodige waarborgen opleveren van eenmaal een sieraad te zullen zijn van den zoo achtenswaardigen stand van notaris; 2°. niet minder ernstig de Regering steeds en naauwkeurig bij voordragten bekend te maken met al die candidaat-notarissen, welke als zaakwaarnemers plegen werkzaam te zijn. De Regering wenscht aldus gevrijwaard te worden tegen het doen van voordragten aan Z. M. den Koning, welke de strekking zouden kunnen hebben om tot het notaris-ambt te roepen personen, welker vroegere handelingen geen genoegzamen waarborg opleveren voor eene uitoefening der notariële praktijk op zoodanige wijze, als het openbaar belang en de eer van den stand van notaris vorderen.

De minister vestigt verder de aandacht op het groot gewigt van het examen, en verzoekt daarom zooveel mogelijk te willen bevorderen de grondigheid van dezelve zoo wat het praktische als theoretische deel aangaat.

Eindelijk roept de minister de medewerking van de heeren procureurs-generaal in omtrent de zorg voor de achtbaarheid van den stand der notarissen zelven, en verzoekt hen daarom de officieren van justitie binnen hunne provincie opmerkzaam te maken, dat zij het hoog belang van een goed en oordeelkundig toezigt ingevolge de wet over heeren notarissen niet voorbijzien, en waar dit pas geeft, den regter voor oogen houden.

De minister vleit zich, dat aldus eenigermate nadeelen zullen worden gekeerd, die onmiskenbaar zijn, en dagelijks toenemen.

— Uit 's Hage wordt van den 19 dezer gemeld: Heden is het 25 jaren geleden, dat het vak der posterijen, dat tot op 19 September 1831 eene op zich zelve staande administratie vormde, die onder de leiding van den waardigen staatsraad van Roijen stond, als afdeeling werd gevoegd onder het beheer van den minister van finantien. Daardoor is het heden evenzeer 25 jaren, dat de heer mr. J. Pols aan het hoofd dier afdeeling is geplaatst, eerst als referendaris en sedert ruim vier jaren met den titel van hoofd-directeur en alzoo het zeldzaam voorregt mogt genieten een kwart eeuw belast te zijn geweest met het bestuur eener zoo belangrijke administratie. Het is daarom niet te verwonderen en een verblijdend teeken in het belang van de dienst en daardoor ook in die van het publiek, dat het gezamenlijk postpersoneel dezen dag niet onopgemerkt voorbij wilde laten gaan. Eenparig en in weinige dagen en als of het te gelijkertijd ware, bragten de postambtenaren van het rijk, van den hoogsten ambtenaar af tot den surnumerair toe, eene niet onbelangrijke som bijeen, om daarmede een geschenk als hulde aan te bieden aan den man, die in 25 jaren en vooral door en sedert de postwet van 1850 zoo veel heeft toegebragt tot de verbetering en uitbreiding van een vak waarvan de ontwikkeling zoo hand aan hand gaat met die van de materieele welvaart des lands. Gemeld geschenk, dat heden den heer Pols op verrassende wijze is overhandigd, bestaat in een prachtig zilveren dessert-servies met toepasselijk opschrift.

— In den *Courrier de la Meuse* leest men: Wij meenen den landbouwers te moeten herinneren, dat de witte kapellen in dezen tijd hunne eijeren leggen, waaruit de koolrups komt, die groote verwoestingen aanrigt. De eijeren zijn aan hunne oranjekleur ligt te onderscheiden, en men behoeft ze slechts tusschen de vingers te wrijven om ze te vernietigen. Zoo doende kan men zich voor het volgend jaar tegen hunne verwoestingen vrijwaren.

LEEUWARDEN, 19 September. Uit het bevorens gemelde drietal van predikanten is heden door den algemeenen kerkeraad der ned. herv. gemeente beroepen, de weleerw. zeer gel. heer Wilhelm Philip Scheuer Wz., predikant te Zevenhuizen.

Midwolda. (Oldambt), 18 September. Ter vervulling van de bestaande vacature is door collatoren en stemgeregtigden heden een achttal predikanten opgemaakt, waaronder uit onze provincie, ds. Gravemeijer, te Hantum en Hantumhuizen.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

MADRID, 22 September.

De *Gaceta* behelst een koninklijk decreet, waarbij het ontslag van den heer Cantero, als minister van finantien, wordt aangenomen, en de heer Salaverria, thans directeur van dat ministerie, als zoodanig wordt benoemd.

MARSEILLE, 22 September.

Berigten uit Konstantinopel, loopende tot den 11 dezer, houden o. a. in, dat de oostenrijksche Internuntius aan den Sultan de orde van St. Etienne met diamanten heeft overhandigd.

's GRAVENHAGE, 22 September.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal is heden door den minister van finantien de begrooting voor 1857 ingediend, bedragende 72¼ millioen gulden. Het overschot van de dienst van 1855 bedraagt 13 millioen gulden. Wets-ontwerpen zullen worden aangeboden: tot opvoering van de opcenten op het gedistilleerd, en tot vrijdom van belasting voor de brandstoffen, en de bieren en azijnen.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 22 September.

Nederland	W. Schuld	2½	pCt.	62¾	Rusland Obl. H. & C° 1798/1816		5 pCt.	102⅜
Dito	Dito	3	„	74¼	Dito „	Dito 1828/1829	5 „	102
Dito	Dito	4	„	94⅛	Dito „	Dito	4½ „	
Dito	Amort. Sijnd.	3½	„		Dito „	Dito	4 „	83⅝
Dito	Hand.-Maats.	4½	„		Dito „	S. & C°.	4 „	83¼
Spanje	Obligatien	1¼	„	23 15/16	Oostenrijk	Metalliek	5 „	74 3/16
Dito	Dito	3	„	43½	Dito	Nationale	5 „	75⅛
Dito	Binnenl. 6/m.	3	„	38 9/16	Dito	bet. Amst.	5 „	83¼
Portugal	Obligatien	3	„	44	Dito		2½ „	38 5/16

Nieuwe 5 pCt. Russen bij S. & Co. 5de serie 93, 6de serie 94 1/16. — Bank-disconto 4½ pCt.

De beurs was flaauw.

LONDEN, 22 September. Consols 94⅜.
PARIJS, 22 September. Rente 3 pCt. 70.20.

LONDEN, 22 September. Engelsche Tarwe en Garst 1 à 2/ lager, Haver onveranderd. De aanvoer aan de veemarkt bestond uit: 5517 Runderen, 210 Kalveren en 24,930 Schapen, waarvoor de stemming flaauw was. — Boter (friesche) 112/.

AMSTERDAM, 22 September. Granen onveranderd vast. — Koolzaad op 9 vat in October 87 p. v.; Raapolie, vliegend *f* 50½, op October *f* 49½.

ROTTERDAM, 22 September. Bij een ruimen aanvoer van Tarwe, was nieuwe Zeeuwsche *f* 22½, Rogge en Paardeboonen *f* 6 en Boekweit *f* 50 lager.

GRONINGEN, 19 September. Tarwe met weinig handel genoegzaam in een doen; Rogge, oude iets lager, nieuwe wel zoo aangenaam; Boekweit, zware soorten prijshoudend, ligte minder begeerd; Garst prijshoudend; Haver nagenoeg in een doen. — Koolzaad bij weinig handel nagenoeg in een doen, Zomerzaad *f* 9.50 à *f* 12. — Gort stil.

LEEUWARDEN, 19 September. Boter *f* 45. Aanv. 1013¼, 205½, 70 1/16 vat.
Kaas - 30 à *f* 36. Aanv. 8526 Ned. pond.

VERGADERING VAN DE AFDEELING LEEUWARDEN
DER NEDERLANDSCHE VEREENIGING
TOT AFSCHAFFING VAN DEN STERKEN DRANK,

op DONDERDAG den 25 September, des avonds te acht uren, in het Locaal *de Nederlanden*, bij den Heer de Koe, in het Zaailand.

HERHALING-SCHOLEN.

Jongelingen en **Mannen** — ook min-geoefenden — die van het Onderwijs in Lezen, Schrijven en Rekenen op de HERHALING-SCHOLEN van het Departement Leeuwarden der Maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen*, gedurende den aanstaanden Winter, wenschen gebruik te maken, kunnen zich daartoe aanmelden aan het Departements-gebouw, op Woensdag den 1 October 1856, 's middags van 12 tot 1½ uur.

Meisjes en **Vrouwen** kunnen zich tenzelfden einde vervoegen ten huize van den Onderwijzer K. MOEZELAAR, in de Heerestraat, op Dingsdag den 30 September, 's voormiddags van 9 tot 12 uur.

Namens de Commissie van Toezigt,
R. D. SMEDING.

Bij vonnis van de Arrondissements-Regtbank te Sneek dd. 17 September 1856, is, ten verzoeke van DURKJE RADMER van WIJNGAARDEN, Weduwe Sijtze Fetzes Sijtsema, werkster te Idskenhuizen, haren Zoon AUKE SIJTZES SIJTSEMA, insgelijks gedomicilieerd te Idskenhuizen, doch verpleegd wordende in het geneeskundig Krankzinnigen-Gesticht te Franeker, *ter zake krankzinnigheid*, gesteld onder Curatele, waarvan in voldoening aan het voorschrift van art. 498 B. W. bij deze aankondiging geschiedt.

Voor Extract conform,
Mr. B. S. STIENSTRA, *Procureur.*

*** Ondertrouwd:
Heeg, A. VISSER Jr. en
den 14 September 1856. T. J. OPPEDIJK, van *IJlst.*

*** Getrouwd:
Dockum, IJ. NAUTA met
11 September 1856. J. BOUMA.
Eenige kennisgeving aan Familie, Vrienden en Bekenden.

*** Getrouwd:
Nordhorn (Graafschap Benthem), O. SCHREUDER,
16 September 1856. *Med. Doct.* te *Leeuwarden*, en
Eenige kennisgeving. A. J. van DELDEN.

*** Getrouwd:
Leeuwarden, A. SINGELS, NZoon en
17 September 1856. S. HAVERSCHMIDT.

*** Getrouwd:
Zutphen, J. F. V. BEHRNS, van *Harlingen*, en
19 September 1856. A. D. TJEENK WILLINK.

*** Getrouwd:
Haeften, 19 September 1856. H. H. MENALDA en
Eenige kennisgeving. A. G. DUTRIJ van HAEFTEN.

*** Bevallen van eenen Zoon MAAIKE BOON, geliefde Echtgenoot van
Harlingen, 14 September 1856. A. SCHAAFSMA.

WIJNJETERP, 19 September 1856. Heden schonk ons d'Algoede een Dochtertje.
L. van ESSEN.
A. van ESSEN — Andringa.

*** Heden beviel van eene Dochter JOHANNA van der WERFF, geliefde Echtgenoot van
Dockum, J. van DOUWEN,
20 September 1856. *Goud- en Zilversmid.*

*** Heden verloste voorspoedig van eene Dochter A. ten BRINK, Echtgenoote van
Sneek, 20 September 1856. J. L. BAKKER.

*** Heden beviel van eene Dochter C. P. SPRÉE, geliefde Echtgenoot van
Veenwouden, 21 September 1856. Th. SPRÉE.

*** Door Gods goedheid bevallen van een' Zoon ANTONIA GONGGRIJP, geliefde Echtgenoot van
[illegible] September 1856. C. P. de GROOT.

[illegible] ZOON T. HOPMA BONNEMA — [illegible]

*** Heden overleed, in den ouderdom van ruim 83 jaren, onze hartelijk geliefde Moeder, SAAKJE FOCKENS, Wed. van den Heer W. Croop van Mesdag.
Groningen, 18 September 1856. Uit aller naam,
Eenige kennisgeving. G. van MESDAG.

*** Werd ons ouderhart voor slechts 6 weken diep bedroefd door het verlies onzer jongste lieveling, heden trof ons weder een gevoelig verlies in het afsterven onzer lieveling LUCAS, bijna 3 jaren oud.
Sneek, H. van STEENWIJK.
15 September 1856. TITIA PIJTTERSEN.

*** In den jeugdigen leeftijd van 34 jaren ontsliep heden mijne geliefde Echtgenoote JANTJE SCHUUR, mij uit eenen gelukkigen echt van 12 jaren vier Kinderen nalatende.
Leeuwarden, 17 September 1856. J. DIJKSTRA.
Eenige kennisgeving.

OOSTHEM, den 18 September 1856. Heden overleed, na eene ziekte van acht dagen, in den ouderdom van twee en zeventig jaren en zeven maanden, mijne dierbare Echtgenoote LEENTJE DEKEMA. Ieder gevoelt hoe zwaar mij de scheiding valt van haar, die meer dan vijftig jaar door een gelukkig huwelijk aan mij verbonden was. Ik wacht met Kinderen en Betrekkingen, biddende troost van boven, en wat haar aangaat ben ik overtuigd, daar haar sterven gewin is, wijl haar leven Christus was.
Eenige kennisgeving. T. van BERKUM, *Predikant.*

LEEUWARDEN, 18 September 1856. Heden overleed, ten onzen huize, in den ouderdom van 83 jaren, onze waarde Moeder en Behuwdmoeder SJOUKJE van DIJK, Wed. Wiemer Fellinga.
IJ. IJPES Pz.
F. IJPES geb. Fellinga,
uit aller naam.

*** Na vele dierbare offers, door den dood, opvolgend van mij geëischt, trof mij op gisteren weder een smartvol verlies, door het afsterven van mijnen tweeden Zoon, JAN WILHELMUS, in den jeugdigen leeftijd van 6½ jaar.
Leeuwarden, 19 September 1856. J. W. ROOS.

*** Heden avond behaagde het den vrijmagtigen God van onze zijde weg te nemen, ons geliefd jongst Dochtertje HINKE PETERNELLE, in wiens geboorte wij ons voor zeventien weken zoo innig verheugden.
Wommels, D. J. ZANDSTRA.
den 19 September 1856. IJ. P. VISSER.
Eenige kennisgeving.

*** Heden nacht, omstreeks half twee ure, behaagde het den algoeden God, van mij weg te nemen, mijn beminde oudste Zoon THEODORUS JORRITSMA, in den bloeijenden leeftijd van ruim 17 jaren.
Zwaar treft mij en mijne Kinderen en Behuwdkinderen deze slag; doch eerbiedig berustende in den wil des Heeren, zwijge ik Gode eerbiedig stil.
Parrega, A. IJKEMA,
den 21 September 1856. Wed. H. J. Jorritsma.
Familie en Bekenden gelieven deze algemeene als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken stand te *Leeuwarden* zijn van den 16 tot en met den 22 September 1856 aangegeven: 8 Geboren. 12 Overleden. Gehuwd 4 paren.

POLICIE.

De BURGEMEESTER der gemeente LEEUWARDEN geeft te kennen, dat bij eene voorgenomene reorganisatie van het personeel der Policie in deze Gemeente, in te gaan den 1 Januarij 1857, zullen worden aangesteld:
1 Inspecteur van Policie, op eene jaarwedde van *f* 600;
4 Dienaren van Policie 1ste klasse, op eene jaarwedde van *f* 400, benevens het noodige voor bovenkleeding, ten bedrage van *f* 55;
8 Dienaren van Policie 2de klasse, op eene jaarwedde van *f* 350, met het noodige voor bovenkleeding als voren;
45 Dienaren van Policie 3de klasse, bestemd om bij beurten bij nacht dienst te doen, op eene jaarwedde van *f* 120;
12 Dienaren van Policie 4de klasse, bestemd om de laatstgemelden te vervangen.
Allen, die de vereischte geschiktheid bezitten en naar eene der gemelde betrekkingen zouden willen dingen, worden uitgenoodigd, om zich ten dien einde franco per requeste en liefst in persoon bij den Heer Burgemeester en bij den Heer Commissaris van Policie dezer Gemeente aan te melden.
Leeuwarden, *De Burgemeester voornoemd,*
den 22 September 1856. J. H. BEUCKER ANDREÆ.

Burgemeester en Wethouders van Barradeel convoceren, ten verzoeke der betrokken Kerkvoogden, de Hervormde Floreenpligtigen van den dorpe *Wijnaldum* in de Kerk aldaar, tegen Donderdag den 2 October e. k. des voordemiddags ten elf ure, ten einde: Op te nemen en na welbevinding te sluiten de Kerke-Rekening over 1855; — te besluiten op voorstellen der Kerkvoogden, tot het verstrekken uit de Kerkebeurs van eene gratificatie ad *f* 200, over 1857, aan de Weduwe van den Onderwijzer Steegstra, en omtrent de wijze van verhuring der Kerkeplaats, mitsgaders op zoodanige voorstellen als wijders zouden mogen worden gedaan, en eindelijk vast te stellen de Kerkelijke Begrooting voor 1857.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
Sexbierum, E. MANGER CATS, *Burgemeester.*
den 15 September 1856. E. J. ALTA, *Secretaris.*

Burgemeester en Wethouders van Barradeel convoceren, ten verzoeke der betrokken Kerkvoogden, de Hervormde Floreenpligtigen van *Pietersbierum*, tegen Saturdag den 4 October e. k., des voordemiddags ten elf ure, in de Kerk aldaar, ten einde op te nemen de Kerke-Rekening over 1855, vast te stellen de Kerkelijke Begrooting voor 1857, en te besluiten op zoodanige voorstellen als zouden mogen worden gedaan.
Sexbierum, *Burgemeester en Wethouders van Barradeel,*
den 20 September 1856. E. MANGER CATS, *Burgem.*
E. J. ALTA, *Secretaris.*

Mr. de CARPENTIER, Notaris te Koudum, zal, bij boelgoed om gereed geld verkoopen:
Een INBOEDEL, nagelaten door wijlen den WelEerwaarden Heer Kremer, in leven Predikant te Hemelum, hoofdzakelijk bestaande in: 2 Bedden met bijbehooren, 1 nieuwe Matras, 1 Garderobe, 1 Canapé, 3 mahonijhouten Tafels, 1 Schrijflessenaar, 3 Spiegels, 30 onderscheidene Stoelen met Fauteuils, 1 Moderateur- en 1 Engelsche Lamp, 3 Kagchels; voorts Porselein, Engelsch- en ander Aardewerk, Koper-, Tin-, IJzerwerk en Keukengereedschap, eindelijk Glaswerk en wat dies meer zij.
Gegadigden komen op Vrijdag den 26 September 1856, des morgens 9 uur, aan de Pastorij te Hemelum.

ENGELSCHE PORCELEINEN.

Heden DINGSDAG vervolg van de bekend gemaakte Verkooping van **PORCELEIN**, in de *Korenbeurs* te Leeuwarden.
J. O. TERGUIN.

Bij geslotene briefjes te huur,
van St. Petri en 12 Mei 1857 tot 1862:

Eene ZATHE en LANDEN, te Colderwolde, in de gemeente Hemelumer Oldephaert en Noordwolde, groot ruim 33 bunder, thans in gebruik bij B. Hoogland.
De Condition liggen ter lezing bij KERST PEETER HOOGEBOOM, Tapper te Oudega in voormelde Gemeente, terwijl de briefjes vóór of op den 18 October 1856, franco moeten worden ingezonden bij den Heer A. [illegible]SZ, te Heerenveen.

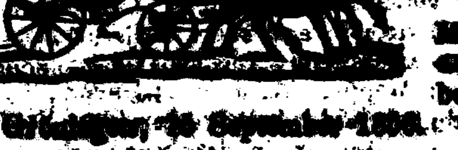

ATTENTIE.

Mijne [illegible] en [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bende, zij deze ter minzame [illegible]
[illegible] September 1856. [illegible]

TE KOOP AANGEBODEN:

EEN BUITENGEWOON GROOT EN FRAAI

KABINET-ORGEL,

met 2 HANDKLAVIEREN van 4½ Octaven,

WELKE GEKOPPELD KUNNEN WORDEN.

Het is besloten in eene fraaije Mahonijhouten Kast, heeft Prestant 4 vt. van gepolijst Engelsch Tin in het front, en bevat navolgende Registers:

op het 1ste Klavier:

LINKS:			REGTS:		
Holpijp	8	voet.	Bourdon	16	voet.
Prestant	4	„	Prestant	8	„
Quint	3	„	Holpijp	8	„
Octaaf	2	„	Prestant	4	„
Flageolet	1	„	Quint	3	„
Fremulant			Octaaf	2	„
Ventiel			Flageolet	1	„

op het 2de Klavier:

Roerfluit	8	voet.	Roerfluit	8	voet.
Fluit	4	„	Fluit	4	„
Prestant	4	„	Viola di Gamba	8	„

Dit schoone werk, hetwelk zoowel wegens zijn krachtvol geluid en verscheidenheid van aangename registers, als om zijne deugdzame en hoogstzelden voorkomende constructie, zoo zeer uitmunt, is dus voor niet te groote kerken en gemeenten bij uitnemendheid geschikt en aanbevelingwaardig.

Belangstellenden gelieven zich te adresseren bij den Heer F. HOLTKAMP, Boekhandelaar te Sneek.

EENE OVERDEKTE SNIK,

groot 10 ton, **UIT DE HAND TE KOOP**, bij C. KATJE, te *Leeuwarden*.

OPRUIMING VAN MODE-ARTIKELEN.

De gewone najaars-opruiming van ZIJDEN STOFFEN, DAMES KLEEDJES, en andere mode-artikelen van vorige saizoens, zal plaats hebben van af Maandag den 29 September tot en met Donderdag den 2 October daaraanvolgende.

A. VAN ASSEN,
bij de Koornbeurs.

ONDERWIJS IN HET BURGERLIJK- EN WATERBOUWKUNDIG TEEKENEN bij den Ondergeteekende, ten zijnen huize, welke zich mede recommandeert in het maken van BESTEKKEN en TEEKENINGEN.

P. J. VAN DER WAL,
Adjunct-Onderwijzer der Stads Bouwkundige Teekenschool te Leeuwarden.

ONDERWIJS IN HET SNEL-SCHOONSCHRIJVEN

EN BOEKHOUDEN.

De Ondergeteekende berigt aan belangstellenden, dat de WINTERAVONDLESSEN ten spoedigsten aangevangen zullen worden, en tot dat einde zijne Methode aanbeveelt.

C. M. KOOPAL,
Leeuwarden, 21 September 1856. *Onderwijzer in de Schrijfkunst.*

De Ondergeteekende maakt door dezen zijnen geëerde Stad- en Landgenooten bekend, dat hij hier ter stede eene GRUTTERIJ heeft opgerigt.

Minzaam beveelt hij zich aan tot levering van alles wat tot dit vak behoort. Op eene vlugge en civiele bediening kan men staat maken.

IJ. NAUTA,
Oranjewal te *Dockum.*

LEES HIER.

Daar men ziet, niet meer volgens het Reglement der Botervaten bepaald te zijn, zijn de VATEN van heden af, weder op den **gewonen prijs.** — Voorts vraagt men een KUIPERSKNECHT, het Botervatmaken vlug verstaande.

Kollum, den 21 September 1856. PIETER J. BRUINSMA.

DE VARKENSZIEKTE

voor te komen is van groot belang voor den Veestapel, reden waarom ik op nieuw mijn uitmuntend middel daartoe aanbeveel; een middel, dat zoo eenvoudig in het gebruik is als krachtig in uitwerking, hetwelk ook door de ondervinding bevestigd is geworden, niet slechts als tot *voorbehoeding*, maar ook tot *geneesmiddel* in de ziekte zelve. — De prijs van iedere flesch Poeder is 75 Cents. — Voorts recommandeer ik het ook sedert vele jaren zoo allergunstigst bekende

Dr. ROCRE'S KINKHOEST-MIDDEL,

dat, tot uitwendig gebruik, zoo gemakkelijk is aan te wenden, en spoedig zigtbare blijken van hulp verschaft; de prijs daarvan is *f* 1. — Alsmede

DE WONDERSNUIF VAN Dr. BROUILLARD

uit Parijs, een kostbare, geneeskrachtige en veelvermogende Snuif, die de bestaande pijn, suizing en kramp in het hoofd doet bedaren; verstoppingen wegneemt en door de zenuwen te prikkelen en te versterken, het denkvermogen niet alleen, maar ook het gezigt belangrijk opklaart. — Zij wordt door mij afgeleverd in met lood bekleede doosjes, met berigt voor 60 cents. — Terwijl mede bij mij verkrijgbaar is het

VORSTELIJK TANDPOEDER.

Dit voortreffelijk mondmiddel, dat door zijne uitstekende eigenschappen, reeds de aandacht van het Hof — overeenkomstig zijnen naam — heeft mogen verwerven, alsook door de aanzienlijkste standen gezocht wordt, is een waar behoud voor mond en tanden. — Het versterkt het geheel op eene krachtdadige wijze; het maakt het tandvleesch vast en de tanden wit, zonder het geringste nadeel voor het glazuur, terwijl de losse tanden of kiezen er door bevestigd worden, en nog bovendien een zeer aangenamen adem achterlaat. — Hetzelve is van Franschen oorsprong, en wordt afgeleverd in doosjes voor 60 Cents.

J. C. H. VAN HARINXMA, *Apotheker*,
op de Nieuweburen te *Leeuwarden.*

Dezen morgen ontvingen wij het bezoek van een onzer vrienden, die van een der geachtste ingezetenen in Rotterdam (*) in last had ons te berigten dat hij door de **REVALENTA** van eene onderbuikskwaal (eene hardnekkige diarrhæ) in korten tijd volkomen genezen was. Hij had al langer dan een jaar daaraan gesukkeld en al de voorgeschrevene medicijnen hadden hem niet daarvan kunnen bevrijden.

Wij zagen dezer dagen ook eene openbare aanbeveling der **REVALENTA** door eene Italiaansche Dame, die acht jaren gesukkeld had, erger en erger geworden en de laatste drie maanden bedlegerig geweest was; zij had altijd geweigerd de Revalenta te gebruiken, toen echter alle medicijnen vruchteloos beproefd waren heeft zij toegegeven en is zeer spoedig genezen. Haren eigenzin veroordeelende roept zij andere zieken toe: *Averne in me uno specchio!* (Spiegel u aan mij!)

SLECHTE SPIJSVERTERING,

zuur, maagpijn, opgezetheid, hartwater, verstoppingen, diarrheæ, gal- en zenuwziekten en eene menigte andere onpasselijkheden, die door slechte spijsvertering ontstaan, worden door **DU BARRIJ'S REVALENTA** genezen. Zij geneest ze in den grond, daar zij bij de ontstemde organen, waardoor zij ontstaan, de natuurlijke werking herstelt. Het is een voedingsmiddel, dat ontbijt, tusschenuurtje, middagmaal en avondeten vervangt, naar verkiezing van den gebruiker en dikwijls goedkooper is dan andere spijzen. Men bereidt ze op verschillende wijzen.

(*) *Voor belangstellenden is mijn adres in het Verkoophuis, te Amsterdam, en bij de Heeren J. A. Klinger & Co., in Rotterdam te vernemen.*

Amsterdam, Verkoophuis; Assen, H. P. A. v. Gorcum; Bolsward, S. S. Oosterbaan en S. R. Dijkstra; Dokkum, A. Schaafsma; [illegible] Wed. K. Dreger; [illegible], S. G. Zwart; Harlingen P. L. Mirande Ps. en J. S. van Dijk; Hindeloopen, D. de Jong; Kollum, C. Nihot; Leeuwarden, J. H. van Haagen en [illegible]; Makkum, J. B. de Boer; Meppel, A. Jeulen; Sneek, P. T. [illegible] K. Timmermans en in de bekende Dépôts in de andere Steden.

CIBARIA SALUBERRIMA,

in plaats van REVALENTA ARABICA.

Het Amsterdamsche Verkoophuis, dat op alle mogelijke wijzen, de [illegible] zoekt aan den man te brengen, heeft weer eene onwaarheid ge[illegible] van het zich zeker gouden bergen belooft. Volgens zijn berigt (*Amsterd.* [illegible] moet het Revalenta busje van 87½ Cts. ¼ Eng. pond inhouden, volgens „circa 2½ Ned. oncen." (Het Eng. pond is gelijk aan 37½ Ned. looden.) [illegible] kleine busjes al ¼ Eng. pond inhoudt, dat eene onwaarheid is, hoe kan [illegible] 2½ Ned. ons uitmaken? Zijn eigen berigt „kleine minder voordeelige busjes [illegible] bewijzen ten vollen zijn karakter; want zoo ¼ Eng. pond 87½ Cts. kost en [illegible] der voordeelig is, hoe schadelijk is dan niet een geheel Eng. pond voor *f* [illegible] zegge *twee Gulden.* — Maar wie wil niet gaarne die schade lijden ten voordeele van het Verkoophuis!

De **CIBARIA**, die het beste voedsel is voor jonge Kinderen en zwakke of verzwakte gestellen, heeft eene Dame van Haemorrhoides (aanbeijen) genezen, voorwaar geen bagatel! — Smakelijker dan du Barrij's Revalenta, werkt zij spoediger, bij haren lageren prijs (voor 45 Cts. ontvangt men evenveel Cibaria als [illegible] bij de Revalenta 87½ Cts. kost). — Zij wordt afgeleverd in blikken Bussen [illegible] houdende 12½, 25 en 50 Ned. looden voor 45 Cts., 80 Cts. en *f* 1.50; de prijs [illegible] voor 75 Cts., *f* 1.40, *f* 2.50 te Harlingen, bij den Heer H. de Windt; Leeuwarden, J. van IJssel; Sneek, A. Cuipers; verder in de bekende Dépôts, en te 's Gravenhage aan het Magazijn bij den Fabriekant J. A. van Wijk.

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY zijn een uitmuntend middel voor vrouwen ter genezing van ***ongemakken aan de borst.*** De echtgenoot van K. S. . . . . , te *Utrecht*, had twee groote etterende wonden aan de borst. Men wist niet waaraan dit ongemak was toe te schrijven, [illegible] gaf haar verschillende geneesmiddelen, die echter alle zonder goed gevolg bleven. Eindelijk besloot de Heer S. . . . . zijne Vrouw de Zalf en Pillen van Holloway te doen gebruiken, zij bewilligde daarin; na drie weken tijds begon het kwaad aanmerkelijk te verbeteren, en in het gebruik derzelven twee maanden lang volhoudende, was zij volmaakt hersteld.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

DOOSJES PILLEN	van *f* 0.80,	*f* 1.85,	*f* 3,	*f* 6.75,	*f* 13.50,	*f* 20.50.
POTJES ZALF	„ „ 0.80,	„ 1.85,	„ 3,	„ 7.05,	„ 13.85,	„ 20.50.

Zijn op *franco aanvrage à contant*, te bekomen: aan het Hoofddepôt, bij den Heer J. Straatman, 's Hertogenbosch; J. C. H. van Harinxma, Leeuwarden; Mej. Wed. H. A. Binksma, Harlingen; P. T. Potma, Sneek; S. Zwart, Gorredijk; S. Visser, Lemmer; S. S. Oosterbaan, Bolsward; Londen, Holloway's Etablissement Strand 224 en New-York, 80 Maiden Lane.

RUNDERHAZEN

te bekomen à 75 Cents per Ned. ℔ bij den Vleeschhouwer J. DE VRIES, bij de Dubbelde Pijp te Leeuwarden.

STOOMVAART

VAN

HARLINGEN op HULL.

Het Nederlandsch IJzeren STOOMSCHIP *MINISTER THORBECKE*, Kapt. NEPPERUS, vertrekt van **HARLINGEN** naar **HULL** op aanstaanden **Zaturdag** den 27 Sept.

Adres voor Passagiers, Goederen en Vee bij J. & S. WIARDA.

Harlingen, den 22 September 1856.

HARDDRAVERIJ TE JOURE.

Met vereischte permissie gedenken de Kastelein DIRK VAN DER HEIDE, op de Enkelde Regel te Joure, en eenige Liefhebbers, zoo er een genoegzaam getal Paarden wordt aangeboden, op Vrijdag den 26 September 1856, te laten Verharddraven en vrij aan den winnaar vereeren:

Een extra fraaije ZILVEREN TAFELTABAKS-POT en DITO KOMFOOR,

door Paarden die niet meer dan twee Prijzen, Goud of Zilver, onder den Man hebben gewonnen, uitgezonderd hiervan in driejarigen ouderdom, mits tot genoegen der Keurmeesters. De Aangifte der Paarden moet plaats hebben vóór elf uur van dien dag of eerder; de Loting zal plaats hebben des middags ten twaalf uren, en de Draverij precies ten twee uur een aanvang nemen.

Bovengenoemde Kastelein heeft ruime **Stalling** voor de Paarden.

Voorts gedenkt bovengenoemde Kastelein op *Saturdag* den 27 dezer, te laten Verbillarden:

TOT PRIJS: ***TIEN GULDEN en eene nader te bepalene PREMIE***, *vrij te vereeren.*

De Liefhebbers worden verzocht zich vóór elf uur van genoemden dag aan te geven.

HARDDRAVERIJ TE JOURE.

Met permissie van het Gemeente-Bestuur van Haskerland gedenken de Logementhouders Wed. A. M. CORNEL, S. VAN DER ZEE, Wed. H. R. VAN DER WAL en eenige Liefhebbers te Joure, op Maandag den 29 September 1856 te laten Verharddraven en vrij te vereeren:

PRIJS: ***Een fraaije ZILVEREN TABAKSPOT en DITO KOMFOOR.***

PREMIE: ***Eene dito KRISTALLEN SUIKERMAND met ZILVER,***

door Paarden die tot genoegen der Keurmeesters zijn en niet meer dan twee geadverteerde Prijzen hebben gewonnen, uitgezonderd 3-jarige. Aangifte ten huize van de Wed. A. CORNEL, in het Wapen van Haskerland, 's voormiddags ten 11, Loting 's middags 12 en Draverij 's namiddags te 2 uur.

BILLARDPARTIJ op Vrijdag den 26 September, ten huize van de Wed. A. CORNEL. — ***PRIJS en PREMIE nader te bepalen.***

OPEN TAFEL den 25, 29 September en den 1 October; gedurende de Kermis **MUZIJK** en **ZANG.**

In eene **APOTHEEK** wordt tegen primo November a. s. een **PROVISOR** verlangd. — Nadere informatien zijn te bekomen bij A. VAN ZUIJLEN, te *Leeuwarden.* Brieven letter D.

Een KUIPERSKNECHT, zijn werk *goed* verstaande, kan voor drie maanden vast werk bekomen. Adres met franco brieven letter A. of in persoon bij A. VAN ZUIJLEN, te *Leeuwarden.*

Tegen vergoeding van Kost en Leergeld bestaat voor een jong Mensch gelegenheid om bij een BANKETBAKKER en CONFITURIER in eene der voornaamste steden van Noord-Holland in genoemd vak te worden opgeleid. Brieven franco onder letter H. bij den Boekhandelaar W. H. KIRBERGER, Rokin, D, 97, te Amsterdam.

Tegen November a. s. wordt **verlangd** eene **JUFVROUW** van fatsoenlijke familie en van de Protestantsche Godsdienst, **ter waarneming eener Huishouding.**

Adres bij A. VAN ZUIJLEN, te *Leeuwarden.* Brieven *franco* letters A. G.

In een Manufactuur-Winkel te *Groningen* wordt verlangd eene **JUFVROUW** en een **BEDIENDE**, beide in het vak bekend en van goede getuigschriften zijnde voorzien. Brieven *franco* onder lett. K. bij den Boekhandelaar M. SMIT, te *Groningen.*

Door den Boekhandelaar H. KUIPERS, te Leeuwarden, (bij de Lange Pijp, op den hoek van de Weerdt) is uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

SCHETSEN

UIT HET GEBIED DER

NATUUR- EN AARDRIJKSKUNDE.

I. *f* 0.50.

Inhoud: De Stroohalm, van Fr. Körner. — De Ooijevaar, van H. [illegible] Cairo, van Gude en v. Hallbronner. — De Tand des Tijds. — De grootte van den Sterrenhemel, van Fr. Körner. — De Aardbeving van Brussa.

Het tweede stuk is ter perse en zal voor de koopers van het eerste stuk verkrijgbaar gesteld worden voor slechts 30 Cts.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ VAN DE WED. KOU[illegible]